

Бүрхэт-Монголой
ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМ ба
УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болох БМАССР-эй
ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
ОРГАН

№ 2 (4385)
1944 ОНЫ
ЯНВАРИН
3
ПОНЕДЕЛЬНИК
Сэн 20 мүнги.

Верховно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ

Армийн генерал ВАТУТИНА

1-дахы УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд үсэгдэр, декабрийн 31-дэ, ябан сэрэгүүдэй шэн зоригто атакануудыг хэвнэй ба танкова соединениинүүдэй тойрон орохо шадамар бархэ маневр хэвнэй эсэст Украинны областной центр болохо ЖИТОМИР гэдэг город ба түмэрэй уэслэе ээлбэ.

ЖИТОМИР городыг сүлөөлхн түлөө болонон дай байлдаануудта генерал-полковник ГРЕЧ-КЫН, генерал-полковник ЛЕСЕЛНИЦЫН, генерал-лейтенант ЧЕРНЯХОВСКИЙН сэрэгүүд ба генерал-полковник РЫБАЛКЫН танкэстнууд шалгаржа гаранан байна.

- Илангаяа эхээр шалгарашад:
Полковник ЛАЩЕНКЫН 322-дахы буудалгын дивизи, полковник ПНАЧЕВАЙ 336-дахы буудалгын дивизи, генерал-майор БУШЕВАЙ 129-дахы Гвардейскэ Улантутта буудалгын дивизи, полковник ВОРОЖИЦЕВОН 395-дахы Таманска буудалгын дивизи, полковник БОГДАНОВАЙ 99-дахы буудалгын дивизи, генерал-майор ВЕХИНАЙ 350-дахы буудалгын дивизи, подполковник МУЗЫКЕНАЙ 304-дахы буудалгын дивизи, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ИВАНОВАЙ 7-дахы Гвардейскэ Киевскэ танкова корпусэ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор МАТЫГИНАЙ 9-дахы механизирановай корпусэ, полковник МИХАЙЛОВАЙ 22-дахы Гвардейскэ Фастовска мотобуудалгын бригада, подполковник НОВОХАТЬСКИЙН 51-дахы Гвардейскэ Фастовска танкова бригада, полковник АРХИПОВАЙ 53-дахы Гвардейскэ Фастовска танкова бригада, полковник ЯКУБОВСКИЙН 91-дахы тусгаар Фастовска танкова бригада, полковник ПЛЕСКОГОЙ 52-дахы Гвардейскэ Фастовска танкова бригада, полковник ДОРОШИН 93-дахы тусгаар танкова бригада, подполковник ОХРИМЕНКЫН 21-дахы Гвардейскэ танкова бригада, майор ПЕТРОВИЧОН 14-дахы Гвардейскэ танкова бригада, полковник МЕЛЬНИКОВЭЙ 47-дахы Гвардейскэ тусгаар танкова бригада, майор ШИШАКОВОЙ 59-дахы Киевскэ тусгаар танкова полк, подполковник БАСОВАЙ 1893-дахы Фастовска самоходно артиллерийн полк, подполковник КУЛИКОВОЙ 1891-дахы самоходно артиллерийн полк, майор КАРТАШЕВАЙ 1642-дахы танк хюда истребительна артиллерийн полк, майор НАТОПТАННЫН 1644-дахы танк хюда истребительна артиллерийн полк, подполковник БОГАТЫРЕВОЙ 839-дахы гаубична артиллерийн полк, подполковник БОСЛАВСКИЙН 525-дахы минометно полк, артиллерийн генерал майор САНЬЛОВОЙ 3-дахы артиллерийн дивизи, полковник НЕМОВЭЙ 12-дахы Киевскэ минометно бригада ба артиллерийн генерал-майор ВОЛКОВИШТЕЙНЭЙ 17-дахы Киевскэ Житомирскэ артиллерийн дивизи болоно.

Инагэа туйлланг ялалтыг тэмдэглэхин тулада, ЖИТОМИР городыг сүлөөлхн түлөө болонон дай байлдаануудта шалгархан соединениинүүд ба частнуудта "ЖИТОМИРСКО" гэгэн нарануудыг олгохо.

Энээнхэ хойшо эдэ соединениинүүд ба частнуудыг янжжэ зарлахэ габал:
322-дахы Житомирскэ буудалгын дивизи,
336-дахы Житомирскэ буудалгын дивизи,
129-дахы Гвардейскэ Житомирскэ Улантутта буудалгын дивизи,
99-дахы Житомирскэ буудалгын дивизи,
350-дахы Житомирскэ буудалгын дивизи,
304-дахы Житомирскэ буудалгын дивизи,
93-дахы Житомирскэ тусгаар танкова бригада,
21-дахы Гвардейскэ Житомирскэ танкова бригада,
14-дахы Гвардейскэ Житомирскэ танкова бригада,
47-дахы Гвардейскэ Житомирскэ тусгаар танкова полк,
1831-дахы Житомирскэ самоходно артиллерийн полк,
1642-дахы Житомирскэ танк хюда истребительна артиллерийн полк,
1643-дахы Житомирскэ танк хюда истребительна артиллерийн полк,
1644-дахы Житомирскэ истребительна танк хюда артиллерийн полк,
839-дахы Житомирскэ гаубична артиллерийн полк,
525-дахы Житомирскэ минометно полк,
3-дахы Житомирскэ механизирановай корпусэ,
595-дахы Таманска буудалгын дивизи,
7-дахы Гвардейскэ Киевскэ танкова бригада,
22-дахы Гвардейскэ Фастовска мото-буудалгын бригада,
51-дахы Гвардейскэ Фастовска танкова бригада,
53-дахы Гвардейскэ Фастовска танкова бригада,
91-дахы Фастовска тусгаар танкова бригада,
52-дахы Гвардейскэ Фастовска танкова бригада,
59-дахы Киевскэ тусгаар танкова полк,
1893-дахы Фастовска самоходно артиллерийн полк,
12-дахы Киевскэ минометно бригада ба 17-дахы Киевскэ-Житомирскэ артиллерийн дивизи немецкэ булмитарашадта эсэргүү байлдаануудта нагэнта бэшэ шалгархан хэвнэ УЛААН ТУГАЙ орденуудар шалгарна табиха.

Мүнөөдэр, январийн 1-дэ, 21 чэгтэ манай Эхэ оройой столица МОСКВА болбол ЖИТОМИР городыг сүлөөлхн манай шэн габьтада сэрэгүүдтэ хойр зуун хорин дүрбэн эхэ буугаар хори дахин артиллерийн буудалга хэжэ Эхэ оройонгоо үзэвшөө салот-шандэ хүргэхэ байна.

Отлична найн дайшлалхы абуулга хэвнэй түлөө ЖИТОМИР городыг сүлөөлхн түлөө болонон дай байлдаануудта хабадалсаган Танай хуталжэ байгаа бүхы сэрэгүүдтэ БАЯНСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ оройой архэ сүлөө ба баяэ дүлгн байхын түлөө тэмсэлдэ амч баяэ үгэнэн гөрйнуудта хэтэ мүнхын алдар соло!
Немецкэ булмитарашадта үхэл!

Верховно Главнокомандалагшын
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН

1944 оной январийн 1.

Магнитогорск, Магнитогорско металлургическа комбинат
нүхэд Дымшиц, Носов, Гуревич, Фокин, Осмер, Петруша гэгшэдтэ

Үйлэдбэрийн эхээн ялалта туйлаһангай лашрамдуудад борилгал ба металлургиуд — магнитогорскоорхиин халтурвар амаршалан мэндэ күргэвм.
Бэрхэтэй хүшэр сэрэгэй оршон байдалда магнитогорскоорхи үзэлдэгүй богинохон болзор соо айхбатар томэ доменной пещине байгуулад хүдэлгэжэ эхилхэн байна.

Эхэ орон ба манай алдарт Улаан Арми болбол үйлэдбэрийн хусэ шадмыг сар үргэлжэ эхэлжэ сэрэгэй ажайлбарбэрийн металлээр хангахэ хэрэгтэ магнитогорскоорхиин хэлхэ шэн зоригто худалманы дээшлэе маргалдуй.
Танар мүн саяшадмын өмдөлгөө героническа амжалар хамаг бүхы хүсэээ зангиджа, немецк-фашистска булмитарашадтай өсөлсөн бутэ сохихын тулада металл үйлэдбэрийн саяшад эхэлжэ албаны хангахэ байхалдтай хатуугаар өтгөнэ найдагб.

Нүхэд, магнитогорскоорхи, танарта худалмэрилгэтай саяшад амжалтануудыг хүсэжэб.
И. СТАЛИН.

М. И. Калинин, И. В. Сталин ба В. М. Молотовто господин Эд. Бенешын эльгээһэн телеграмманууд

Советскэ Союзай газар зэрэһэнэ мордоло зуура Чехословацка республикын президент доктор Эд. Бенеш болбол нүхэр

М. И. Калининга, нүхэр И. В. Сталинга ба нүхэр В. М. Молотовто дооро дурсгалдан телеграммануудыг эльгээбэ:

Танар мүн саяшадмын өмдөлгөө героническа амжалар хамаг бүхы хүсэээ зангиджа, немецк-фашистска булмитарашадтай өсөлсөн бутэ сохихын тулада металл үйлэдбэрийн саяшад эхэлжэ албаны хангахэ байхалдтай хатуугаар өтгөнэ найдагб.

Арадай Комиссарнарай Соведай түрүүлгшэ Сталинда

Эрхим хүндэтэ господин Түрүүлгшэ, Би болбол Советскэ Союзай правительствад түргэтиг эхээр эсдэхэлээ хангын ба баясхан хүргэхэ мэдэрэлтэйгээр танай оройноо мордохомин, тэрэ хада өөрмичэ эсэмэргэн политиклар манай эрдүүдэй аха дүгэй хани барисае бүхэ хүдэлбэ, тани героническа Улаан Армия

алдарт баатаршалануудай билднэ бэлдэхэ байхан ялалтада сохон найданга, мүн манай арадуудай хани барисан улам гүнзгүрхэ ба бүтэжэхэ байхандай нэгжэ хангануулб.

Чехословацка республикын президент, Эдуард БЕНЕШ.

Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар Вячеслав Молотовто

Эрхим хүндэтэ господин Арадай Комиссар, Танай героническа оройноо мордохто зуура, үнэн зүрхэнэй амар мэндэ ба халуун дуулавар угтананайтай түлөө гүнзгүрхэ баясханланэ хүргэвб. Москвада байхэ зуура Танай хэвнэ хөөрлөөвөнүүд

хада минин нагана болдоноо хээвэше маргалдахгүй ба манай арадуудай хани барисанинэ бүри эхээр бүтэжүүлжэ байна.

Чехословацка республикын президент Эдуард БЕНЕШ.

СССР-эй Верховно Соведай Президиумай түрүүлгшэ Калининдэ

Эрхим хүндэтэ господин Түрүүлгшэ, Дайсанай добтолгын долгиной бутаран уншан ханатай ба бүхы эрхэ сүлөөдэ дуртай арадуудта хээвэ бүхэндэ үнэтэйгээр харгалдаг Танай алдарт байхан столицада намай ба минин сотрудаинуудыг

танарай халуун дуулавар угтажа байхантай түлөө Танда тон гүнзгүрхэ баясханланэ хүргэвб.

Чехословацка республикын президент Эдуард БЕНЕШ.

„Нүхэдүүд! Мүнөөдэр 1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд Житомир городыг эзэлэн абаа. Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталиной ударидалга дор шэнэ 1944 ондо фашистска булмитарашадыг эсэслэн даража, Советскэ Союзай газарыг тэрээнхэ бүримүһэн сэлбэрлэхэ манай Улаан Арми мандаха болтогой!“

(Нүхэр М. И. КАЛИНИНАЙ хэлэхэн шэнэ жэлэй үгэһөө).

1944 ондо зорюулан СССР-эй Верховно Соведай Президиумай түрүүлгшэ нүхэр М. И. Калининай хэлэхэн шэнэ жэлэй үгэ

Хүнэтэ нүхэдүүд! Советскэ Союзай гражданинууд! Эргэтэй эмэгтэй худалмаришад! Эргэтэй эмэгтэй колхознигууд! Советскэ интеллигенци! Улаан Армиян ба Улан-Саргай Флотой боецүүд, командирнууд ба политхүдэлмэрилгэшад! Эргэтэй эмэгтэй партизанинууд! Немецк-фашистска эзэмдэгшэдэй сар зуура эзэлхэн советскэ районнуудта хууһан аюунууд! Мүнөө гарха байгаа шэнэ жэлээр дашарандуулан танариэ амаршалаб.

Нүхэдүүд, манай орон болбол немецкэ фашизмта эсэргүү шэрүүн хатуу тэмсэлэй услоиво шэнэ жэлэе гурбадахаа угтажа байна. Манай арадай хамаг бүхы хүсэл наганын дайнтай холбогдонхой, тинхэдэ арал зоной шадал зориг ба хүсэлэн болбол Советскэ Союзай газар дээрхэ дайсаные түргөөр нагнаха, немецкэ булмитарашадыг даража ялалта туйлаха гэгэн нагэн агуухэ патриотическэ зорилгодо зорюулданхай.

Мүнөөдэр, гарха байгаа шэнэ жэлэй үдэртэ советскэ гражданин бүхэн үнэргэртэ жэлдэ ба түрүүшн ээлжэндэ немецкэ булмитарашадта эсэргүү тамсэлэй фронт дээр билдэр юу хэжэ гээшэбидэй гэгэн асуудал өөртөө табиха байханын али олгодоно. Нилээд эхэ юмэ хэлжэ гэжэ саха халаха хэрэгтэй. Советскэ газараа фашистска тонуушад хусэ сэлбэрлэхэ гэгэн нагэн хүсэлдэний орхоло бага баяа даа; тинхэ намай манай сэрэгэй амжалтанууд гэгшэ угаа эхэ байна.

Унгарын жал болбол дай сэрэгэй лбасада үндэнг худалалта хэвнэ байгаа. 1943 оной ахин болбол Сталинград шалар манай сэрэгүүдэй түгээтэ ялаатар ба зун болоходо Курск ба Белгород шадар хоёрдохой төмөхон ялалта туйлажа тэмдэглэгдэ.

Улаан Армиян довтолгоо хэвнэй эсэст немецүүдэй сар зуура эзэлхэн газарай гурбанайн хоёр хубин дайсангаа сэлбэрлэхэн байхэ юм. Улаан Армиян Красноармска ба Ставропольско хизааруудыг: Казмын ба Кабардино-Балкаринэ, Воронежскэ, Курскэ, Ростовскэ, Смоленскэ, Сталинградскэ областнуудыг немецүүдээ бүримүһэн сүлөөлбэ. Днепр мурнай дүүн талын Украина хүн зонойнгоо тоогоор олон ба ажайлбарниг шухала худалтай эхэ эхэ областнуудтайгаа немецкэ бооголшолгово хагасанан байна гэбэл: Сталинскэ, Ворошиловградскэ, Харьковскэ, Полтавскэ, Сумскэ, Черниговскэ областнууд болоно. Днепростровскэ ба Запорожскэ областнуудай еханхи хувины Днепростровскэ ба Запорожскэ гэдэг областной центруудтайгаа немецүүдээ сэлбэрлэгдэ. Мүн тэршэлэн Киевскэ, Кировоградскэ, Житомирскэ ба Николаевскэ областнуудай зарим хубин сэлбэрлэгдэ.

Белоруссин, Гомельскэ, Могилевскэ, Витебскэ ба Полдискэ областнуудай гүшэ гаран районнууд болон областной центр болохо Гомель город немецкэ булмитарашадта сэлбэрлэгдэн байна.

ТАСС-эй буруушаалга

Римэй, Берлинэй ба Гельсинкии фашистска радио станцинууд нүүлэй үдэртэ шал худал ба жерхэмшэ муушай мэдээсэлүүдэе таралжа байдаг болоо, тэрэн хада болото дээрэ огто үгы ямар нэгэн «Италиин хэрэг тууша англискэ компрольн комисси 4-нөө 15 хүртэр тагантай италиинскэ үхибүүдэе Росси худар эльгэхэ тухай Москвагай дурдалханы зүбшөөрбэ» гэхэ нагатай. Римскэ шал худалдэ дэмжэн дүнтэлсэн гитлеровскэ ридно декабрийн 20-ой үдэр 4-нөө 15 нага хүртэрхэ италиинскэ биншихан хубуудыг Советскэ Союз худар эльгэхэ ябадыме бэлдэхэлхэн тулада» советскэ комисси Урда Италида эрэдэ байха гэжэ худалаар мэлээсэбэ. Нэгэ хэлы үдэр болоод байхалд мүн тэрэ гитлеровскэ радио болбол Советскэ Союз худар эльгэхэдэжэ байхан италиинскэ үхибүүдэе тэвэн 7-дохы парохол Спешиян чэгэ гаванһаа мордобо гэжэ мэдүүлэб.

Хэлхээ-холбоной Наркомадай радио тунхаглалгын хүсэтэ станци байгуулха ябадалда хабадалсагшад орден ба медальнуудаар шагнагдаба

Хэлхээ-холбоной Наркомадай радио тунхаглалгын хүсэтэ станци байгуулхы талар правительствата даалбаринэ амжалтайгаар дүррэхэлхэлтэ түлөө СССР-эй Верховно Соведай Президиумай Указаар шагнагдашад гэбэл: Ажалай Улаан Тугай орденоор—ягжээр полковник В. П. Ассев, мотжакитнуудай бригадир А. Е. Колпачко, проектын главно инженер Л. В. Павлов, ахалгаша прүррэй Ю. Л. Попандуполо «Сталькоштуркиин» мотжакит В. Ф. Попов ба бусад хамта 14 хүн; Улаан Тугай орденоор—6 хүн; «Хүнээлэлэй тэмдэг» орденоор—34 хүн; «Ажалай баатаршалтын түлөө» медалоор—27 хүн; «Ажалдаа шаларнайтай түлөө» медалоор—28 хүн; (ТАСС).

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Улаантутта самоходно артиллерийн хоёрдохы Киевскэ үчилцигийн генералнууд, офицернууд, сержантска ба уялгата бэшэ албанай состав орден ба медальнуудаар шагнагдаба

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Улаантутта самоходно артиллерийн хоёрдохы Киевскэ үчилцигийн генералнууд, офицернууд, сержантска ба уялгата бэшэ албанай состав орден ба медальнуудаар шагнагдаба

НКВД-гэй сэрэгүүдэй Лениней орденото Улаантутта дээдэ офицерскэ нургуулин генералнууд, офицернууд ба уялгата бэшэ албанай состав шагнагдаба

НКВД-гэй сэрэгүүдэй Лениней орденото Улаантутта дээдэ офицерскэ нургуулин 20 жэлэй оёе тэмдэглэхэлээ НКВД-гэй сэрэгүүдэй офицерскэ кадрнуудыг бэлдэхэ талар эрхим амжалтануудыг туйлахан ба Эхэ оройонгоо урда дайшлалхы табихануудыг гарганаһангайаа түлөө СССР-эй Верховно Соведай Президиумай Указаар шагнагдаба: Улаан Тугай орденоор—генерал-майор А. И. Гурьев; Улаан Олоной орденоор—полковник М. М. Аксенов, майор М. В. Куцын, подполковник Н. В. Смирнов ба бусад хамта—14 хүн; «Хүнээлэлэй тэмдэг» орденоор—3 хүн; «Ажалдаа шаларнайтай түлөө» медалоор—4 хүн; (ТАСС).

Улаан Тугай орденоор—генерал-майор А. П. Гундорин, подполковник Г. М. Никитин, подполковник Л. С. Устинович.

Эсэгэ оройноо хамгалгын дайтай 1-дахы эвргэн орденоор—1 хүн; Эсэгэ оройноо хамгалгын дайтай 2-дахы эвргэн орденоор—1 хүн; Улаан Олоной орденоор—10 хүн; «Хүнээлэлэй тэмдэг» орденоор—8 хүн; «Ажалай баатаршалтын түлөө» медалоор—3 хүн; «Ажалдаа шаларнайтай түлөө» медалоор—5 хүн; (ТАСС).

Улаан Тугай орденоор: артиллерийн генерал-майор А. П. Гундорин, подполковник Г. М. Никитин, подполковник Л. С. Устинович.

Эсэгэ оройноо хамгалгын дайтай 1-дахы эвргэн орденоор—1 хүн; Эсэгэ оройноо хамгалгын дайтай 2-дахы эвргэн орденоор—1 хүн; Улаан Олоной орденоор—10 хүн; «Хүнээлэлэй тэмдэг» орденоор—8 хүн; «Ажалай баатаршалтын түлөө» медалоор—3 хүн; «Ажалдаа шаларнайтай түлөө» медалоор—5 хүн; (ТАСС).

